

Kader

Kwaliteit in Limburgse centra

www.limburg.nl

provincie limburg

Kader

Kwaliteit in Limburgse centra

www.limburg.nl

Voorwoord

Voor u ligt het kader kwaliteit Limburgse centra waarmee de Provincie Limburg een heldere koers presenteert voor de verbetering van de leefbaarheid in Limburgse centra. Een koers die invulling geeft aan onze ambities uit het collegeprogramma 2019-2023 “vernieuwend verbinden”.

Samen met onze partners buiten streven we naar haalbare, betaalbare en toekomstbestendige verbeteringen. Binnen ons extraparlamentair provinciaal bestuur werken we samen vanuit verschillende provinciale portefeuilles aan een maximaal rendement van onze inzet. We zoeken de verbinding, binnen en buiten, daar waar opgaven elkaar raken. We hebben oog voor de verschillende krachtenvelden en geloven in samenwerking vanuit gemeenschappelijke belangen.

Namens het College van Gedeputeerde Staten,

Andy Drippy

Gedeputeerde Ruimte, Wonen en Europa

Horst aan de Maas

Inhoudsopgave

Deel A

Kader Kwaliteit in Limburgse Centra

1.	Inleiding	11
	Context	
2.	Wij investeren in de kwaliteit van Limburgse centra	13
	Missie	
	Focus	
	Doel	
3.	Thema's/aandachtsgebieden	15
	Thema Wonen	
	Thema Leegstand	
	Thema Voorzieningen	
	Thema Sociaal-maatschappelijke opgaven	
	Thema Kwaliteit gebruik ruimte	
	Thema Infrastructuur & mobiliteit	
	Thema Energie en klimaat	
	Thema Toerisme/vrijtijdseconomie	
	Thema Archeologie	
	Kansen/cross-overs	
4.	Proces en rol	19
	Proces en rol	
5.	Uitvoering en financiën	21
	Uitvoering en financiën	
	Context	

Deel B

Nader Afwegingskader Kwaliteit in Limburgse Centra

25

Deel A

Kader
Kwaliteit in Limburgse Centra

1 Inleiding

Het collegeprogramma Vernieuwend Verbinden geeft met tien thema's richting aan de grote maatschappelijke opgaven en sociaal-economische kansen in Limburg. Wat betreft leefbaarheid heeft de Provincie de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in wijken, de grotere Limburgse steden en in de transformatie van parkstad met IBA en de regiodeal Parkstad. Maar de leefbaarheid in wijken, dorpen en kernen staat nog steeds onder druk. Door vergrijzing en ontgroening is het op sommige plekken lastig om voorzieningen en verenigingen te behouden. Daarnaast is er te weinig doorstroming op de woningmarkt en zijn vraag en aanbod niet altijd in balans.

Wij willen onze partners laten zien dat zij kunnen rekenen op een consistent en doortastend provinciaal bestuur. Daarom blijven wij ook in deze bestuursperiode samen met gemeenten werken aan de leefbaarheid in heel Limburg. Met dit kader kwaliteit Limburgse Centra vertrekken we vanuit "Limburgse leefbaarheidsopgaven". Leefbaarheidsvraagstukken spelen in heel Limburg; niet alleen in steden, maar ook in wijken, dorpen en kernen. Hiermee sluiten we aan bij de ambitie uit het collegeprogramma van Gedeputeerde Staten (GS) 2019-2023 "vernieuwend verbinden".

"Wij werken samen met onze partners aan veilige en leefbare wijken en buurten in de stad en dorpen in de buitengebieden. Daarbij bevorderen wij de samenwerking tussen alle handhavingspartners, nemen wij de verantwoordelijkheid voor onze kerntaken op het gebied van veiligheid en werken wij intensief samen met gemeenten, corporaties, instellingen en burgers samen aan een integrale aanpak van leefbaarheid. Voor het thema wonen zal een extra accent gegeven worden op het bevorderen van een snellere doorstroming op de woningmarkt en willen wij een extra impuls geven aan de uitvoering van een aantal innovatieve voorbeeldprojecten die met een gerichte investering tot meervoudige effecten en "multipliers" kan leiden".

Context: Waar komen we vandaan en wat hebben we geleerd?

In de bestuursperiode 2015-2019 investeerde de Provincie Limburg via haar programma stedelijke ontwikkeling € 69 mln. in de economische en sociale structuurversterking van Limburgse steden en kernen. De gemeenten legden daar een bedrag van € 158 mln. bij. Daarbovenop kwam een veelvoud aan investeringen van corporaties en marktpartijen. Zo kwam er veel in beweging in een beperkt aantal Limburgse centra. Gemeenten maakten met de Provincie afspraken over een samenhangend pakket aan maatregelen. Daarbij lag een sterke focus op uitvoering en flexibiliteit. Het merendeel van de middelen werd door de Provincie pas uitgekeerd als de plannen onomkeerbaar waren (bijv. aangegane betalingsverplichtingen). Daarnaast zorgden we er via frequent overleg tussen gemeenten en Provincie voor dat resultaten tijdig bijgesteld konden worden indien nodig.

Wendbaarheid in het proces bleek een belangrijke succesfactor bij het realiseren van resultaten. Zo kon ingespeeld worden op de constante dynamiek in het uitvoeringsproces. Investeerders, projectontwikkelaars, gemeenten, woningcorporaties, bewoners etc. maken elk hun eigen afweging, gebaseerd op economische, technische, maatschappelijke en

juridische ontwikkelingen. Daarom is van belang om het administratieve proces af te blijven stemmen op die dynamiek, uiteraard met oog voor transparantie en rechtszekerheid. Maar evenzeer is van belang om vanaf het begin nog meer in te zetten op commitment van partners.

Verder bleek een actieve betrokkenheid in de uitvoering te helpen bij het sneller boven water krijgen van mogelijke hick ups en het vinden van alternatieven. Daarbij hielp ook het beginsel van boter bij de vis (bevoorschotten naar gelang de uitvoering vordert). Daarnaast werd duidelijk dat er in een aantal gevallen spanning zat tussen wat gemeenten financieel wilden en wat ze aankonden. Ook het organiserend vermogen bij alle betrokkenen bleek een belangrijke succesfactor voor realisatie.

Valkenburg

2 Wij investeren in de kwaliteit van Limburgse centra

Missie

Want een optimale woon-, werk- verblijf- en leefomgeving in Limburg is belangrijk voor mensen en voor de economie. Daarom investeert de Provincie Limburg in de bestuursperiode 2019-2023 in tijd, geld en samenwerking met gemeenten. Dat is nodig want het voorzieningenniveau in Limburgse centra staat onder druk. Veranderingen in o.a. bevolkingssamenstelling, leefstijl en economie vragen om haalbare, betaalbare en toekomstbestendige oplossingen.

Focus

Wat doen we in de bestuursperiode 2019-2023? De thematische accentverschuivingen in deze bestuursperiode sluiten nauw aan bij de maatschappelijke opgaven uit het collegeprogramma 2019-2023 “vernieuwend verbinden”. Er is speciale aandacht voor de doorstroming op de woningmarkt. En daarbij zoeken we zoveel mogelijk de samenhang met andere ambities uit het collegeprogramma 2019-2023. In het volgende hoofdstuk wordt dat verder geduid. Deze gecombineerde ambities willen we niet alleen in steden realiseren, maar in beginsel in alle centra waar partners met ons willen samenwerken. Met behulp van samenwerkingsagenda’s tussen Provincie en gemeenten willen we beider opgaven integraal en gebiedsgericht aanpakken. Daarbij houden we rekening met de lessen uit de vorige periode: zekerheid aan de voorkant, flexibiliteit in het proces en actief meesturen in het realiseren van resultaten.

Doel

Dit programma richt zich op het versterken van de kwaliteit van centra in de Limburgse gemeenten. Wij bekijken de ruimtelijk fysieke opgaven binnen een context van andere, nauw samenhangende opgaven (denk bv. opgaven in het sociale domein of met betrekking tot duurzaamheid). We maken keuzes op basis van haalbare, betaalbare en toekomstbestendige verbeteringen in de centra en laten ons niet leiden door administratieve grenzen. Zo geven we ruimte aan partijen die samen willen werken aan belangrijke opgaven en verbeteringen in Limburg. Onder centra verstaan we niet alleen stadscentra maar ook wijken, dorpen en buurten die een herkenbare entiteit vormen. Bij kwaliteit denken we aan aspecten als passende en betaalbare woonruimte in een veilige, aantrekkelijke en gezonde omgeving met voldoende voorzieningen (c.q. de mogelijkheid om deze te bereiken). We hebben oog voor gedragen innovatieve ideeën, bijvoorbeeld digitale oplossingen in de zorg waardoor mensen langer thuis kunnen blijven wonen (domotica) en voor projecten waarbij burgers actief betrokken zijn. De gemeente blijft de partij waarmee wij afspraken maken.

Venlo

3 Thema's/aandachtsgebieden

Investeren in de woon-, werk- verblijf- en leefomgeving in Limburgse centra vraagt om een integrale benadering vanuit verschillende beleidsterreinen. Aldus willen wij onze inzet optimaal laten renderen. Hieronder zijn per thema/aandachtsgebied accenten opgenomen, die vanuit het programma "Kwaliteit in Limburgse centra" van belang zijn voor het verbeteren van de kwaliteit in Limburgse centra. We verwachten dat in de met gemeenten te sluiten samenwerkingsagenda's verschillende van deze thema's een plek zullen krijgen. Daarbij zijn uiteraard de grenzen van de geldende kaders op de diverse beleidsterreinen van belang.

Thema Wonen

Accent: doorstroming, betaalbaarheid, koop en huur, doelgroepen (starters, jonge gezinnen, ouderen, arbeidsmigranten, statushouders, beschermd wonen), versnellen, afstemmen vraag/aanbod, preventief sturen op kwaliteit.

Onvoldoende doorstroming is een belangrijke bottleneck in de huisvesting. Het versneld beschikbaar komen van de juiste woonruimte op de juiste plaats draagt bij aan een oplossing. Dat veronderstelt maatwerk en dus kennis van vraag en aanbod op verschillende niveaus. Maar ook verkennen van en inspelen op nieuwe woonvarianten (flexwonen, tiny houses, hofjeswoningen, tijdelijke woonruimte, kluswoningen), technische innovaties (digitale ondersteuning in zorgvragen/domotica) en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen (nabijheid van faciliteiten op gebied van welzijn en leefbaarheid). Huisvesting van doelgroepen zoals, jongeren, ouderen en arbeidsmigranten is een belangrijk aandachtspunt. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van het instrument Ruimte voor Ruimte.

Thema Leegstand

Accent: winkels, kantoren, bedrijfsruimten, scholen, niet courante woonruimte in centra.

Leegstand kan leiden tot een negatieve beïnvloeding van de leefbaarheid (verloedering, aantrekken van maatschappelijk ongewenst gebruik of ondermijnende activiteiten). We verwachten dat gemeenten hun instrumentarium (wegbestemmen functies waar geen behoefte meer aan is, handhavend optreden tegen illegaal gebruik) gestructureerd inzetten.

Thema Voorzieningen

Accent: (bereikbaarheid van) winkels en voorzieningen op gebied van cultuur, sport en op sociaal-maatschappelijk vlak.

Indien een voorziening niet in een centrum gehandhaafd kan worden, is van belang dat – afhankelijk van de behoefte vanuit dat centrum – de bereikbaarheid van zo'n voorziening zo goed mogelijk wordt geborgd. Daarvoor staan gemeenten en burgers al diverse regelingen ten dienste. Het vervangen van een aantal bestaande door één nieuwe voorziening voor meer centra kan bijdragen aan het behouden van een bereikbare, toekomstbestendige voorziening voor meer centra.

Thema Sociaal-maatschappelijke opgaven

Accent: (sociale) veiligheid, gezondheid en duurzame (zowel fysiek als qua exploitatiestructuur) gemeenschapsaccommodaties.

In een sociale paragraaf kunnen gemeenten de samenhang inzichtelijk maken tussen de verschillende fysieke en niet fysieke aspecten van "gemeenschap vormen". Lacunes daarin en/of verbeterpunten met een fysieke component (bijv. ontmoetingsplek ten behoeve van verschillende doelgroepen, zoals jongeren, ouderen, veteranen, of, meer algemeen, ter behoud van de sociale vitaliteit/thuisbasis van actief burgerschap, sociale veiligheid, onderdak voor welzijnsfuncties) kunnen onderdeel uitmaken van een integrale en gebieds-gerichte aanpak als in dit programma bedoeld.

Thema Kwaliteit gebruik ruimte

Accent: centrum 2030

Deze invalshoek dient als trigger om bij alle opgaven te werk te gaan als een goed rentmeester. Meervoudig ruimtegebruik is een belangrijk uitgangspunt. Actief en voortdurend sturen op het actueel houden van bestemmingen (opschonen planvoorraad wonen, wegbestemmen retailfuncties etc.) maakt daar eveneens deel van uit. Met het eigentijds vorm geven van de inrichting van de openbare ruimte kunnen doelen vanuit verschillende aandachtsgebieden worden ondersteund (parkeervoorzieningen in relatie tot beïnvloeding gedrag m.b.t. mobiliteit, meer groen in een centrum in relatie tot het beperken van warmtestress, voorkómen van wateroverlast, mogelijkheden voor energieopslag etc.).

Thema Infrastructuur & Mobiliteit

Accent: bereikbaarheid (OV, fiets, auto en digitaal) binnen en tussen centra, gedragsverandering.

Een goede bereikbaarheid naar, tussen en binnen Limburgse centra is cruciaal om deze centra te laten functioneren en elkaar te versterken. Dit vereist goed functionerende en infrastructurele (fiets, OV en digitale) verbindingen. Het (eu)regionaal netwerk voor openbaar vervoer (OV en belangrijke knooppunten) vraagt om verfijning en de aanleg van fietsinfra binnen en tussen centra om voorrang, evenals het bevorderen van emissie-arme ontwikkelingen op gebied van logistieke/distributie hubs en zero-emissie zones binnen centra. Tegelijkertijd kan gedragsbeïnvloeding bijdragen aan een andere kijk op mobiliteit waarbij de verplaatsing zelf centraal staat en niet (meer) de modaliteit(Smart Mobility.)

Thema Energie en klimaat

Accent: bewustwording & beïnvloeden, warmtevoorziening en energieopwekking, meervoudig grond- en ruimtegebruik, circulariteit, stadsnatuur, 1 miljoen-bomen-plan, warmtestress, wateropgaven.

Diverse ingrepen/acties m.b.t. gebouwen en openbare ruimte kunnen daaraan bijdragen, bijv. terugdringen gebruik van (fossiele) grondstoffen, lager energieverbruik, reductie van afvalstromen, hergebruik/circulariteit, vergroten aandeel groen op dak, gevel en op straat, water- en energieberging, meervoudig grond-, materiaal- en ruimtegebruik. Het is een pré als onze burgers kunnen meeprofiteren van deze kwaliteitssprong door deelname in lokale/regionale coöperatieve vormen van samenwerking.

Thema Toerisme/vrijtijdseconomie

Accent: toeristische en recreatieve beleving, eigenheid, selectiviteit, identiteit en herkenbaar profiel, geïntegreerde stad-landzones.

Toerisme en vrijetijdseconomie zijn belangrijk onderdelen van het Limburgse economische profiel. Veel voorzieningen op dit terrein (wandelinfrastructuur, bezienswaardigheden etc.) zijn ook beschikbaar voor inwoners in de directe omgeving en dragen daarmee bij aan de kwaliteit van de leefomgeving in centra.

Thema Archeologie

Accent: zichtbaar, beleefbaar, toegankelijk maken en het verhaal vertellen.

Limburg is trots op haar rijke (cultuur) historische verleden. Wij willen dit nog meer laten zien met het (onder)steunen van initiatieven/maatregelen die positief bijdragen aan het vergroten van de attractiviteit en beleving van het archeologisch verleden in het straatbeeld van Limburgse centra.

Kansen/cross-overs

In specifieke situaties kunnen zich kansen c.q. mogelijkheden voor cross-overs voordoen. Daar wil dit programma eveneens op inspelen. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan:

- Restaureren en herbestemmen van rijks- en gemeentelijke monumenten
- Toepassen van uitgangspunten circulariteit
- Inspelen op wijzigende inzichten m.b.t. huisvesting onderwijsinstellingen (terug naar het centrum, verbreden tot kindcentra)
- Euregionale profilering van centra

Heerlen

Treebeek

4 Proces en rol

Stap 1 Op weg naar uitvoerbare, toekomstbestendige samenwerkingsagenda's

We hebben in deze bestuursperiode speciale aandacht voor de mate waarin plannen bijdragen aan meer maatschappelijke opgaven en haalbaar, betaalbaar en toekomstbestendig zijn. Daarom vinden we het belangrijk dat gemeenten -daar waar dat winst oplevert- samenwerken om het voorzieningenniveau betaalbaar en op peil te houden. Vanuit een integrale invalshoek stellen wij samen met gemeenten, die dat wensen, samenwerkingsagenda's op. Daarin worden initiatieven beschreven die in hun samenhang bijdragen aan opgaven in het fysieke, sociale en economische domein en tegemoetkomen aan het realiseren van zowel de provinciale als de gemeentelijke ambities. De samenwerkingsagenda's zijn nadrukkelijk niet bedoeld om tekorten in (grond)exploitaties van gemeenten te dekken.

Vanuit inhoud kan samenwerking tussen méér gemeenten wenselijk zijn. De basis voor het reserveren van middelen wordt gevormd door een raming van een pakket initiatieven. Tevens worden afspraken gemaakt over de verdere uitwerking van de samenwerkingsagenda. In de samenwerkingsagenda's wordt rekening gehouden met afspraken en/of bestuursakkoorden die met andere partijen (zorginstellingen, woningcorporaties, marktpartijen etc.) of in andere verbanden zijn gemaakt (bv. regiodeals, IBA, Regionale Energie Strategie). Daarbij realiseren we ons dat verschillende processen hun eigen dynamiek, deadlines en doorlooptijden hebben. Daarom is een intensieve samenwerking tussen partijen juist zo belangrijk, zodat we actief en tijdig kunnen sturen op win/win situaties. We kijken nadrukkelijk naar de haalbaarheid van de plannen. Daarnaast nemen we de financiële en organisatorische spankracht van de gemeenten, hun financieel beleid en instrumentarium mee in de afweging om tot een samenwerkingsagenda te komen. Met andere woorden, zijn de ambities haalbaar, betaalbaar en toekomstbestendig en komen ze tegemoet aan provinciale en gemeentelijke ambities.

Op basis van een samenhangende pakket aan maatregelen met bijhorende raming worden middelen gereserveerd waarbij we van geval tot geval bekijken waar koppeling van inzet en/of budgetten mogelijk en wenselijk is.

Stap 2 Uitwerken van de samenwerkingsagenda in een beschikking

Na de ondertekening van de samenwerkingsagenda, werken gemeente en Provincie deze binnen een half jaar verder uit (bijv. maatregelen uitvoeringsgereed, dekking onomkeerbaar geregeld). Van belang is dat de feitelijke realisatie binnen deze bestuursperiode start en dat de gemeente onomkeerbare (financiële) verplichtingen is aangegaan. Ook worden afspraken gemaakt over flexibiliteit m.b.t. de concreet te behalen resultaten. Deze fase wordt afgerond door besluitvorming met betrekking tot het verlenen van een provinciale bijdrage.

Zijn binnen de in de samenwerkingsagenda genoemde periode de overeengekomen afspraken niet ingevuld dan komt de samenwerkingsagenda en de hieraan gekoppelde reservering van middelen te vervallen.

Stap 3 flexibiliteit en actieve (bij) sturing

Flexibiliteit

Wendbaarheid waardoor we snel kunnen inspelen op de actualiteit, veranderingen in de plannen en de uitvoering is een belangrijk principe. De eerder geschetste dynamiek vraagt daar om. Daarom zal frequent bestuurlijk overleg tussen provincie en gemeenten over de voortgang plaats vinden.

Actief (bij)sturen

Samenwerking over grenzen of beleidsthema's heen is niet vanzelfsprekend. We realiseren ons dat het streven naar win-win situaties extra energie kost. Kennis, netwerken, afspraken en belangen vanuit verschillende hoeken moeten samenkomen in het belang van de Limburgse samenleving. Samen met gemeenten willen wij ons hiervoor inzetten. Dat betekent dat we in deze bestuursperiode in dit programma minder sturen op afstand maar ervoor kiezen om het realiseren van resultaten aan te jagen. Betrokken en samen met gemeenten willen we sturen op ons gemeenschappelijk doel om de kwaliteit van Limburgse centra in Limburg te verbeteren. Dit vereist bij partners een proactieve, op samenwerking en uitvoering gerichte instelling

schematische weergave

5 Uitvoering en financiën

Uitvoering

Hoe ontstaat de samenwerkingsagenda?

We zullen gemeenten nader informeren over de samenwerkingsagenda en het operationaliseren van de criteria in lijn met een nog door Gedeputeerde Staten vast te stellen uitvoeringsregeling. In de totstandkoming van de samenwerkingsagenda

- zorgt de gemeente in ieder geval voor:
 - een bondige beschrijving van haar opgaven op het gebied van de van toepassing zijnde thema's/aandachtsgebieden en een sociale paragraaf;
 - een omschrijving van de initiatieven en concrete maatregelen met daarbij de beoogde effecten op het gebied van de van toepassing zijnde thema's/aandachtsgebieden en een raming van kosten en beoogde dekking;
 - een uitvoeringsplanning waaruit blijkt in welk tijdsbestek de te realiseren initiatieven en maatregelen worden gerealiseerd, inclusief de daarvoor noodzakelijke door de gemeente te nemen besluiten (bijvoorbeeld t.a.v. administratieve processen en gemeentelijke cofinanciering).
- geeft de provincie aan
 - welke provinciale opgaven gerealiseerd worden via de agenda
 - welke bijdrage aan het realiseren van de provinciale opgaven (zoals verwoord in collegeprogramma /beleidskaders) zij verwacht van het realiseren van de samenwerkingsagenda;
 - welke inzet aan middelen zij wil reserveren voor de uitvoering van de in de samenwerkingsagenda benoemde maatregelen.
- Daarnaast worden afspraken opgenomen m.b.t. verdere uitwerking.

Overwegingen m.b.t. het tot stand komen van een samenwerkingsagenda

Vanuit het programma "kwaliteit in Limburgse centra" worden initiatieven (aanvullend) ondersteund naar de mate waarin ze:

- deel uit maken van een samenhangend(er) pakket (opgenomen in een samenwerkingsagenda);
- bijdragen aan het versterken van het functioneren van een centrum in de omliggende regio;
- bijdragen aan provinciale accenten zoals benoemd in hoofdstuk 3 en de mate waarin het samenhangend pakket regionaal is afgestemd en er draagvlak is;
- kunnen rekenen op een sluitende dekking en een duurzame in stand houding geborgd is.

Daarnaast spelen een rol:

- het moment waarop de daadwerkelijke realisatie start;
- de in te zetten provinciale middelen uit verschillende beleidsvelden en eventuele middelen van derden;
- eventuele opbrengsten, inkomsten en waardevermeerderingen
- de mate waarin initiatieven inspelen op duurzame, kosteneffectieve oplossingen met maatschappelijk rendement, aansluitend bij provinciale en gemeentelijke ambities;
- de financiële huishouding en draagkracht van de gemeente. Hierbij is mede van belang of de gemeente haar financieel beleid en instrumentarium op orde heeft;
- de mate waarin ook afspraken worden gemaakt over de wijze en de momenten waarop de samenwerkingspartners hun publiekrechtelijke instrumentarium inzetten om gezamenlijke doelen te bereiken.
- burgerparticipatie.

Beschikking

De laatste stap in het proces naar uitvoering (zie hoofdstuk 4) is het definitief beschikbaar stellen van provinciale middelen (subsidiebeschikking). Indien een gemeente binnen de in de samenwerkingsagenda afgesproken termijn aan de afgesproken voorwaarden heeft voldaan, wordt deze verder geformaliseerd en geëffectueerd met een provinciale beschikking. Anders vervalt de gereserveerde provinciale bijdrage.

Hoogte van de provinciale bijdrage

Een bijdrage zal nooit meer bedragen dan 50% van de subsidiabele kosten en niet hoger zijn dan de financiële bijdrage van de gemeente. De omvang van een bijdrage wordt mede bepaald door de financiële spankracht van de gemeente en mogelijke inkomsten als gevolg van de uitvoering van de overeengekomen maatregelen. Afspraken in een samenwerkingsagenda kunnen ook dienen als co-financiering in andere provinciale trajecten, zoals IBA en de regiodeals.

Relatie Regiodeals

De regiodeal Zuid Limburg (Parkstad) is in uitvoering. De toepassing van dit beleidskader zal in samenhang worden gezien met andere lopende verplichtingen vanuit de regio Parkstad. Voor Noord-Limburg volgt mogelijk ook een Regiodeal. Afhankelijk van de mate waarin projecten uit deze regiodeal(s) bijdragen aan de realisatie van doelen, zoals beschreven in hoofdstuk 3, kunnen deze projecten ook voor een bijdrage uit het programma "Kwaliteit Limburgse centra" in aanmerking komen.

Naast meedenken, het leveren van kennis en het koppelen van netwerken kan de bijdrage van de provincie ook bestaan uit hulp aan betrokken partijen in de vorm van financiering. Die afweging wordt uiteraard binnen het eerder door PS vastgestelde kader "Sturing in samenwerking 2.0" gemaakt waarbij de volgende 6 stappen zullen worden doorlopen:

- Stap 1: Welke publiek/provinciaal belang wordt gediend?
- Stap 2: Impact op en relatie tot de gehele portfolio
- Stap 3: Rolbepaling en rolkeuze
- Stap 4: De gewenste of meest geëigende wijze van sturing
- Stap 5: Financiële toets in relatie tot maatschappelijke rendement (onder meer robuuste business case)
- Stap 6: Keuze van in te zetten instrument of combinatie van instrumenten (regelgeving, beleid, subsidie, lening, garantie en dergelijke)

Het spreekt voor zich dat -waar mogelijk- andere nationale en/of Europese middelen of leningen of revolverende fondsen worden benut.

Financiën

Voor de dekking van de uitgaven vanuit dit kader is een bedrag € 25 mln. beschikbaar.

Verantwoording

Op basis van dit kader nemen Gedeputeerde Staten de concrete uitvoering ter hand. Met gemeenten die dat wensen, worden de mogelijkheden om tot een samenwerking te komen onderzocht en bij een match vertaald in samenwerkingsagenda's. Vanwege het eerder genoemde verschil in ontwikkelingsfase van de plannen van de gemeenten kan het zijn dat niet met alle gemeenten samenwerkingsagenda's kunnen worden afgesloten. De verwachting is dat in de eerste helft van 2020 de eerste samenwerkingsagenda's getekend kunnen worden. Via de reguliere planning- en controlcyclus wordt periodiek aan Provinciale Staten gerapporteerd over de voortgang.

Heerlen

Beesel

Deel B

Nader

Afwegingskader Kwaliteit in Limburgse Centra

Het kader Kwaliteit Limburgse Centra (hierna kader KLC) richt zich op het verbeteren van de woon- en leefomgeving in centra in Limburg. Het kader voorziet in een integrale aanpak, vertrekkend vanuit het beleidsveld Wonen. Ten behoeve van een eenduidige en transparante beoordeling van voorstellen van gemeenten zijn de in het kader KLC beschreven accenten hieronder uitgewerkt in een nadere kaderstelling. Daarbij is rekening gehouden met de overwegingen die aan het kader KLC ten grondslag liggen en de tijdens de behandeling daarvan op 15 november 2019 door PS gedane wensen, aanbevelingen, moties en amendementen.

1. Het kader KLC is alleen van toepassing op door gemeenten ingediende voorstellen om een integraal en samenhangend pakket aan maatregelen (verder te noemen: voorstel) te realiseren. Dat betekent dat voorstellen van gemeenten behalve op wonen mede gericht moeten zijn op het realiseren van resultaten die inspelen op provinciale ambities in een of meer andere beleids-velden.
2. Een voorstel dient vóór 1 januari 2023 in uitvoering te zijn.
3. De beoordeling van voorstellen m.b.t. de bijdrage aan de ambities in het beleidsveld Wonen vindt plaats volgens onderstaande tabel. Elk aspect wordt gewaardeerd met 2 punten. Het totaal aantal punten telt voor 50% mee in de beoordeling.

indicator	toelichting
Doorstroming	Het voorstel draagt bij aan het versnellen van de doorstroming op de lokale woningmarkt (passend binnen de kaders van het POL)
Betaalbaarheid	Het voorstel draagt bij aan meer betaalbare woonruimte in de koop- en/of huursector in het sociale en middeldure segment
Doelgroepen	Het voorstel draagt bij aan de behoefte aan huisvesting vanuit specifieke doelgroepen, met name starters, ouderen en nieuwkomers (internationale werknemers en nieuwe Limburgers)
Impact woningmarkt	Het voorstel draagt op de (middel)lange termijn bij aan het in overeenstemming brengen van woningbehoefte en -voorraad
Woningvoorraad	Het voorstel voorziet in het actualiseren van ruimtelijke plannen (planvoorraad wonen, retail-functies etc.)
Kleine kern	Het voorstel behelst maatregelen in een kern buiten de stedelijke centra
Innovatie	Het voorstel speelt in op nieuwe woonvarianten, zoals flexwonen, tiny houses, hofjeswoningen, tijdelijke woonruimte, kluswoningen
Leegstand	Het voorstel draagt bij aan het terugdringen van leegstaande objecten in een kern die vanuit sociaal-maatschappelijk optiek onwenselijk zijn

4. Voorstellen dienen aanvullend (in lijn met de kaderstelling in het betreffende beleidsveld) te scoren op basis van hun bijdrage aan provinciale ambities in overige beleidsvelden. De beoordeling daarvan vindt plaats volgens onderstaande tabel. Elk aspect wordt gewaardeerd met 1 punt indien het de ambities in het betreffende beleidsveld ondersteunt en met 2 punten indien vanuit het betreffende beleidsveld financieel wordt bijgedragen. Het totaal aantal punten telt voor 30% mee in de beoordeling.

Indicator	toelichting
Sociale Agenda	Het voorstel draagt bij aan: • het bevorderen van vernieuwende huisvesting en ondersteuning van senioren in de wijk om zelfredzaamheid zo lang mogelijk te stimuleren • de inrichting van een ruimtelijke woon- en leefomgeving die rekening houdt met de situatie van de doelgroep van de Sociale Agenda (burgers die zich in een kwetsbare positie bevinden) • de bereikbaarheid van faciliteiten en voorzieningen, gericht op passend wonen met een adequate maatschappelijke ondersteuning • het bevorderen van (sociale) veiligheid en gezondheid • versterken van de participatieve samenleving • integratie van nieuwkomers
Klimaat en energie	Het voorstel draagt bij aan: • Gebouwgebonden en gericht op klimaatmitigatie: energieproductie (warmte en energieopwekking, energieopslag), circulariteit • Niet gebouwgebonden en gericht op Klimaatadaptatie: groen in centrum, voorkomen wateroverlast, stadsnatuur, 1 miljoen-bomen-plan, warmte-stress, wateropgaven, natuur-inclusief bouwen
Mobiliteit	Het voorstel draagt bij aan: • beïnvloeding gedrag m.b.t. mobiliteit en bevorderen Smart Mobility • een betere bereikbaarheid (OV, fiets, auto en digitaal) binnen en tussen centra
Monumenten en archeologie	Het voorstel draagt bij aan: • Restaureren en herbestemmen van rijks- en gemeentelijke monumenten • zichtbaar, beleefbaar, toegankelijk maken en het verhaal vertellen over het archeologisch en historische verleden
Toerisme en Onderwijs	Het voorstel draagt bij aan: • de toeristische en recreatieve beleving, eigenheid (aantrekkelijkheid), selectiviteit (nieuw), identiteit en herkenbaar profiel • inspelen op wijzigende inzichten m.b.t. huisvesting onderwijsinstellingen (terug naar het centrum, verbreden tot kindcentra
Cultuur	Het voorstel draagt bij aan: • het versterken van de regionale culturele infrastructuur; • het bieden van ruimte aan creatieve of culturele makers

5. Voorstellen kunnen aanvullend scoren indien ze een bijdrage leveren aan provinciale ambities op het gebied van samenwerking en voorzieningen. De beoordeling daarvan vindt plaats volgens onderstaande tabel. Elk aspect wordt gewaardeerd met 1 punt. Het totaal aantal punten telt voor 20% mee in de beoordeling.

Indicator	toelichting
Regiodeals	Het voorstel behelst maatregelen die passen in een gesloten regiodeal met het rijk
Overige samenwerking	Het voorstel is een gezamenlijke aanpak van meer dan één gemeente (niet zijnde in het kader van een regiodeal of IBA), danwel draagt bij aan de Euregionale profilering van een centrum.
Voorzieningen	Het voorstel speelt in op winkels en voorzieningen op gebied van cultuur, sport en op sociaal-maatschappelijk vlak, zoals gemeenschapsvoorzieningen, en de bereikbaarheid daarvan.

6. Het budget wordt in twee tranches ingezet. Voor de eerste tranche wordt maximaal 60% van het budget ingezet. De provincie nodigt alle gemeenten op twee momenten uit voorstellen in te dienen.
7. De omvang van een provinciale bijdrage aan een voorstel wordt bepaald:
 - Op basis van de inhoud van het voorstel:
 - de score als bedoeld onder 3 t/m 5
 - de te verwachten impact voor de (bewoners van de) kern/wijk waar het voorstel wordt gerealiseerd
 - de mate waarin een provinciale bijdrage leidt tot versneld realiseren
 - de mate waarin het voorstel inspeelt op nieuwe ontwikkelingen
 - Op basis van de volgens de bijbehorende begroting blijken:
 - omvang van de bijdragen van derden
 - omvang van het dekkingstekort op de initiële investeringen
 - potentieel opbrengend vermogen van het voorstel
 - De omvang van de provinciale bijdrage zal nooit meer zijn dan 50% van de subsidiabele kosten en nooit meer dan de gemeentelijke bijdrage.
 - Bij het bepalen van het subsidiebedrag houden GS verder rekening met:
 - het binnen de provincie beschikbare budget; het budget voor het kader KLC zal primair beschikbaar worden gesteld voor de leefbaarheid in kleine kernen, wijken, buurten en dorpen;
 - de bereidheid van de gemeente om haar publiekrechtelijk instrumentarium in te zetten om de beoogde resultaten te realiseren;
 - alle geldende wettelijke kaders;
 - de mate waarin het duurzaam in stand houden van de te realiseren investeringen is geborgd;
 - de mate waarin de investering bijdraagt aan het in stand houden van de kwaliteit in een kern buiten de stedelijke centra; de mate waarin burgers bijdragen aan het realiseren van (onderdelen van) het voorstel;
 - de financiële draagkracht van de gemeente en de mate waarin de gemeente haar financieel beleid en –instrumentarium op orde heeft.

GS werken bovenstaand kader verder uit in een subsidieregeling.

Colofon

Uitgave | Provincie Limburg

bezoekadres: Limburglaan 10 Maastricht | postadres: Postbus 5700 6202 MA Maastricht
tel.: +31 (0)43 389 99 99 | e-mail: postbus@prvlimburg.nl | www.limburg.nl

Foto: pagina 16: Ziegler | Branderhorst

1909 1985

